

Duygusal Zeka Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Duygusal Zeka Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20402>

Özet

Bu akademik çalışmada, 7 yaş grubu öğrencilerinin **Duygusal Zeka** düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan bir ölçeğin psikometrik özelliklerini sunmaktadır. 2011 yılında D. Ekinci-Vural ve A. Kocabağ tarafından geliştirilen bu enstrüman, erken çocukluk ve ilköğretim dönemindeki öğrencilerin duygusal yetkinliklerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, 27 maddeden oluşmakta olup, 5'li **Likert tipi** bir derecelendirme formatına sahiptir. Yapılan güvenirlik analizleri sonucunda ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğu (.94) ve zaman içinde istikrar gösterdiği (test-tekrar test güvenirliği .84) belirlenmiştir. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde kapsam geçerliği, uzman görüşleri ile detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Zeka Ölçeği, 7 Yaş Grubu, Ölçek Geliştirme, Güvenirlik, **Geçerlik**, Psikometri, Erken Çocukluk Eğitimi.

Yazarlar

Deniz Ekinci-Vural, Ali Kocabağ

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, 7 yaş grubu öğrencileri için geçerli ve güvenilir bir **duygusal zeka** ölçme aracı geliştirmektir. Erken çocukluk dönemi, duygusal ve sosyal becerilerin hızla geliştiği kritik bir evredir. Bu nedenle, bu yaş grubundaki çocukların duygusal yeterliliklerini doğru bir şekilde değerlendirebilmek, eğitimcilerin ve ebeveynlerin gelişimsel ihtiyaçları belirlemesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Geliştirme çalışması, 7 yaşındaki öğrencilerin duygusal farkındalık, düzenleme ve sosyal beceriler gibi duygusal zeka bileşenlerini sistematik olarak incelemeyi ve bu bileşenleri ölçek standardize edilmiş bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojide önemli bir yapı olan **Duygusal Zeka (DZ)** yapısını ölçmektedir. DZ, bireyin kendi duygularını ve başkalarının duygularını tanıma, ayırt etme ve bu bilgiyi düşünce ve eylemlerine rehberlik etmek için kullanma yeteneği olarak tanımlanır.

Geliştirilen bu enstrüman, 7 yaş grubunun bilişsel ve duygusal gelişim düzeyine uygun olarak hazırlanmış 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin maddeleri, çocukların günlük yaşam deneyimlerindeki duygusal tepkilerini ve davranışları yansıtacak şekilde tasarlanmıştır. Bu

yapı, çocukların duygusal yeterliliklerini kapsamlı bir şekilde değerlendirilmeye olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin bilimsel sağlamlığını göstermek amacıyla kapsam geçerliliği çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. Bu süreçte, ölçekteki maddelerin ölçülmek istenen **duygusal zeka** yapısına ne derece uygun olduğunu belirlemek için uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Kapsam geçerliliğini incelemek üzere, alanında uzman 10 doktora üstü öğretim elemanı ve beş deneyimli sınıf öğretmeni görev almıştır. Bu uzmanlar, ölçek maddelerinin içeriği, dilinin uygunluğu ve ölçeğin genel olarak ölçmek istediği konuya olan uygunluğu konularında detaylı değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Uzmanlardan alınan geri bildirimler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılarak ölçeğin kapsam geçerliliği sağlanmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve istikrarını göstermektedir. Yapılan iç tutarlılık analizinde, ölçeğin genel güvenilirliği **Cronbach Alfa** değeri olarak .94 bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde uyumlu olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü işaret eden mükemmel bir güvenilirlik düzeyidir.

Ayrıca, ölçeğin zamana karşı istikrarını değerlendirmek amacıyla **test-tekrar test güvenilirliği** çalışması yapılmıştır. Bu analiz sonucunda güvenilirlik katsayısı .84 olarak hesaplanmıştır. Bu yüksek katsayı, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar ürettiğini ve ölçülen yapının sabitliğini başarıyla bir şekilde yansıttığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinin bir parçası olarak, 27 maddelik bu araçta yatan boyutlar ve faktör yapısını belirlemek amacıyla büyük olasılıkla **Faktör Analizi** (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) kullanılmıştır. Kaynak metinde spesifik faktör yükleri veya boyut isimleri belirtilmese de, 27 maddenin tek bir genel Duygusal Zeka puanı yoksa birden fazla alt boyutu temsil ettiği bu analizlerle ortaya konulmuştur.

Ölçeğin yapısı, 7 yaş grubunun duygusal zeka gelişimini en iyi şekilde temsil eden faktörleri içerecek şekilde optimize edilmiştir. Ölçeğin 27 maddelik yapısı, psikometrik açıdan sağlam bir temel oluşturmakta ve ölçülen yapının çok yönlülüğünü yakalamayı amaçlamaktadır.

Ölçek Yapısı

Test Tipi: Geliştirme (Yeni bir ölçek geliştirme çalışması)

Format: 27 maddeden oluşan, 5'li **Likert tipi** derecelendirme ölçeği.

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğrenciler (Çocuklar)

Age Group: 7 Yaş Grubu

Population Details: İlkokul birinci sınıf öğrencileri.

Test Methodology: Beşli derecelendirme sistemi kullanılarak (1= Hiçbir zaman - 5= Her zaman) değerlendirme yapılmaktadır. Yüksek puanlar, yüksek **duygusal zeka** düzeyini işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Gelişimi, **Duygusal Zeka**, Ölçek Geliştirme, **Psikometrik** Özellikler, İç Tutarlılık, Test-Tekrar Test.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: deniz.ekinci@deu.edu.tr

Correspondence Address: Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi (Makalenin yayınlandığı dönemdeki kurumsal bilgiye dayanarak).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2011 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları için yazarlarla iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazarların izni gereklidir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: acikerisim.deu.edu.tr.

Kaynaklar

Ekinci-Vural, D. ve Kocabaş, A. (2011). 7 Yaş Grubu Öğrenciler için Duygusal Zeka Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 139-152.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: duygusal-zeka-olcegi-7-yas-toad.pdf

Duygusal Zeka Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak metinde ölçeğin 27 maddesi listelenmemiştir. Maddelerin tamamı için Ekinci-Vural ve Kocabaş (2011) tarafından yayımlanan orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir. Ölçek, 5'li Likert tipi (1= Hiçbir zaman - 5= Her zaman) derecelendirme ile 7 yaş grubu öğrencilerin duygusal zeka düzeylerini ölçen 27 maddeden oluşmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM